

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XVI.)

SAJTS. ÉS KIR. FELSÉG' REGTELMEVEL

Indult BÉTSBÖL Kedden 23. Februáriusban. 1796.

A' folyó Háború' Statisticája.

A' Tél a' seprejinn vagyon. A' Tavasz minden
órán bé-áll, és nagy dolgokat ígér. A' mai világi
dolgok' machináját mozgató rugók, leg keményebben
fel-fatsarva vagynak. Ha az ujjságonn kapó Olvasók'
elméje, a' bé-állott esztendő alatt, a' minden napi Hi-
storicusoktól ki-elégítettést vár; remélheti, hogy nem
tsalatik-meg. Mind a' *Vizen* mind a' *Szározon*
olly nagyok a' hadi készületek, hogy nem tudgya az
ember, mellyikről várjon többet. Leg többeknek
meg-egyez a' vélekedése mindazáltal abban, hogy

Q

az idén a' tengeri történetek fogják az ember' figyelmettségét leg erősebben magokhoz tsatólni. — Az eddig való háboru, annyi felé izaggatta a' figyelmettséget; hogy alig tudni a' *Resultátumát*, vagy *Statistikáját*. Alig tudni a' tengeri országokonn: hogy ki vesződik most ott, a' hol a' háboru kezdete-ker, az *Anglus*, *Frantzia*, vagy *Hollandus*, nyugodalomban ette a' kenyeret. Nem lesznek tehát unalmasok a' következő rövid jegyzések.

Az *Ámerikai* szigetek közzül, a' mellyek közönségesen *Nap-nyugoti Indiának* neveztetnek, az *Anglusok* birtokában a' háboru eléjénn ezek voltak:

1) ször. A' nagy *Jamaika* szigete. Felülete 300 négy szegü mért-föld. Laknak rajta 175 ezer *Fejér* emberek; 250 ezer *Szeretsenek*; és 1700 *Mulattok* (Kórtsosok): mind együtt 452 ezer lelkek.

2) ször. Apróbb szigetek.

□ m. f. Lakják — Fejér emb. — Szeretsenek.

Barbados	8	—	20 ezer.	80 ezer.
St. Vincent, vagynak rajta	8	ezer lakosok		
Dominika	12	—	—	13 ezer nem tudni hány <i>Caraibek</i>
Antigua	6	—	50 ezer	54 ezer
St. Kitts vagy St. Cristoph	4	—	40 ezer	20 ezer
Grenada	14	—	—	20 ezer
Anegada	3 1/2	—		
Virgin-Gorda	3	—		
Tortula	4	—	12 ezer	10 ezer
Barbada	2	mind együtt 1500 lakosok		
Newis	1	—		
Montferat	2 1/2	—	14 ezer	10 ezer

Vége a' sok apro *Bermudes* és *Bahama* szigetek.

Valóságos Frantzia seregek ugyan még ezen háboruban a' nagy *Jamaikát* nem bántották: tsak az úgy nevezett *Nauny = Szeretsenek*, a' kik igen meg-fzelidithetetleneknek lenni irattatnak, vesztegetik rajta valami esztendőtol fogva az *Anglusokat*. Hanem, még eddig tsak valami 2 ezerre megyen azoknak a' rébellis Szeretseneknek a' száma, a' kik fel-támadtak. — *Grenada*, *St. Vincent*, *Dominika* és *Antigua*, azok a' nevezetesebb *Anglus* szigetek, a' hol Frantzia seregek vagynak, és a' hol ôk most is számosznak. Más *Anglus* szigetekenn még eddig nem sokat ujjítottak a' Frantziák.

* * *

Frantzia ország' birtokában voltak a' háboru elejinn:

*St. Domingó*nak egy 3-mad része (a' más két 3 mad részit a' *Spanyolok* birták.) Egész felülete ennek 350 négy szegü mértföld, és így nagyobb mint *Sárdinia*. Lakosai 40 ezer *Fejér* emberek; 46 ezer *Szeretsenek*; és 48 ezer *Mulattok* (*Fejérektöl* és *Szeretsenektöl* született *Kortsosok*.)

Guadáloupe. — 50 □ m. föld. Lakosai 12 ezer 700 *Fejér*; 10 ezer *Szeretsenek*; és 1350 *Mulattok*.

St. Lucia. Lakosai, 2300 *Fejér*; 100 *Szeretsen* és *Kortsos*; 16 ezer *Rab* emberek. Mind együtt 18, ezer lelkek.

Vége, *Martinique*, *Tabago*, *Maria-Galant*, és *Desiderade*.

Ezek közzül tsak *Martinique* szigetinn vagynak *Anglus* feregek.

Már most a' magános *Spanyol* békeféségben' *St. Domingónak* a' más ket 3-mad része is a' *Frantziáknak* adatott.

Bé-ültek a' *Frantziák* itt az *Ámerikai* vidékeken, még a' *Hollandusok* *St. Eustach* nevü szigettyire is, olyan hir-tétel mellett, hogy ök azt az *Anglusok* ellen akarják meg-oltalmazni.

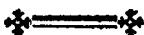
Mitsoda ki-nézés legyen pedig jövendőre a' világnak ezenn a' részinn, nem tudhatni; mivel-hogy a' hadi szerentse mindenütt, a' tengerenn pedig leg közönségesebbenn, változó szokott lenni. A' közönséges levelekbenn ilyen le-írását olvassuk a' már meg-történteknek :

„A' millyen szerentsések a' *Britannusok*, minden különös magok meg-eröltetése nélkül is, a' *Nap keleti Indiai* tengeren: éppen illy erőfenn terhesednek, az ő egész tengeri minden-hatóságok és minden-probálások mellett is, az ő *Napnyugoti Indiai* dólgaik. A' *Jamaikai* rebellis Szeretsenekkel, kikről a' vólt még *Április* tájján a' vélekedés, hogy néhány hetek' alatt el-fognak nyomattatni: még a' múlt *November*' tájján is véres tsaták estek; a' mellyekbenn ugyan ök, az *Anglus* hir adások szerént mindenkor meg-verettetek, hanem a' tsendeféség még sem állítottóhatott vólt helyre. Leg roszszabb pedig az, hogy más mezök-ről is egyenként szökösnek által az *Anglus* Szeretsenek a' rébellisekhez, és még az aszszonyok's-gyermekek is, részesülnek a' tsatázásba. A' többi szigetek-ről 20 ezer ember váratott által segittégül *Jamaikába*: de a' múlt esztendő' utóhá-felég még tsak valami 2000 rig való érkezett vólt. Azzal a' szerentségtlenül utazó *Cristian*' hajós seregivel, oda lett vólna az *Anglusok*' tzélozása, hogy *Guadaloupe* és *St. Lucia* szigetit (mellyeket a' *Frantziák*' tavaly vettek visszfa töllök) esmet el-nyerhesék, 's-hogy *St. Vin-*

cent' és *Dominika'* szigettheyről is, ki-tegyék a' Frantziák' köpenyegit. Most ellenbenn már magok kezdik *Martinique* és *Jamaica'* szigeteit is félteni töllök. *St. Domingót* a' múlt *Decemberben* egézfzen oda hagyni készültek az *Anglusok* : a' Frantziák pedig már a' *Spanyol Coloniak'* közzül is sokakba bé-fzállottak vólt ezenn szigeten ; a' hol a' *Szeretsenek'* fel-szabadítása által esmet 15 ezer emberekből álló fegyveres seregre tettek szert. &c.

A' *Nap-keleti Indiai* vizek között, még eddig tudunkra, *Ceylon'* szigetinek arra a' szegeletire szá-lottak-ki az *Anglusok*, a' melly szegeletit *Hollandu-sok* bírták. Töllök foglalták-el a' Jó-reménség he-gyit is *Affrikának Déli* tsuttsán. Az ezen aloll eső Frantzia szigetek és bírtokok, még nem bántattak. A' *Mediterraneum* tengerenn, nem tsak hogy el-foglalták az *Anglusok Corsica* szigetit a' Frantziák-tól, hanem naponként jobbann iparkodnak magokat annak bírásábann meg-erősíteni. —

Erre a' szigetre nézve nevezetesenn, egy ujj *Al-ku*t is állított lábba az *Anglus Udvar* az *Algieri* Fejedelemmel, mellynek ez a' foglalattya. — „Az *Algieri* tengeri-ragadozó lakosok, bé-vihetik az el-fabólt hajókat a' *Corsikai* kikötő-hellyekbe, és ott azokat közönségesenn el is árulhattyák. *Corsicá*-ból minden hónapoként szabad leszen egy hajó-nak levelekkel és egyéb tudósításokkal *Algierbe* el-evezni. Az *Anglusoknak* nem leszen szabad semmi idegen portékákat el-venni, a' mellyeket *Algieri* hajókon találnak ; és ha valami ilyen dolog felett per támad, az *Algieri* Fejedelmet illeti a' dolognak meg-ítélése. Az *Algieri* Fejedelem ellenben, minden *Corsicai* születésű rabokat szaba-donn botsáttat, és a' *Klárizs'* halálfatatot az *Áfrikai* partok mellett a' *Corsicaiaknak* meg-engedi.„ — Ezenn *Alkunak* lábba-állásától fogva már fizetett a' *Corsicai* Vice-Király az *Algieri*eknek 200 ezer *Pias*-tert vízfza egy hajóért, a' mellyet a' *Corsicaiak* ezektől rablottak-el. — Sok egyéb ajándekokonn ki-

vül egy rézzel borított hajót is küldött az *Ánglus Udvar* a' nevezett Fejedelemnek: a' ki is ellenbenn mind ezeket egy arany markolatu drága karddal vízfzonozta a' *Corsicai Vice-Király*' Secretáriusának, a' ki ezt az Alkut tökéletességre vitte. A' Fejedelem a' maga tulajdon kezeivel kötötte-fel neki a' kardot, a' melly tselekedet, az *Algieri Udvar*' *Etiketteje* szerént, leg nagyobb tisztelet-mutatás valakihez.

O l o f z ' O r f z á g .

Már most a' Pápa is reá állott arra a' plánumra, hogy a' maga tartományaibann néhány esztendőktől fogva tartó hadi készüléteket meg-szüntesse, és fegyverefseit esmét az előbbeni számra le-szállítsa. — (Ezt a' tudósítást még most nem tudjuk miként egyeztessük-meg azoknak vélekedésivel, a' kik úgy gyanakodnak, hogy a' Frantziák minden igyekezettel *Olofz* orfzának pusztítására tzeloznának; 's-hogy a' *Genuai* vidékeken már 100 ezer emberre szaporították volna feregeiket. Annyi a' leg újabb *Genuai* levelekből is bizonyos; hogy *Vádóhoz* sok Frantzia transport hajók érkeztek-meg, a' mellyek vár-vívó ágyukat hoztak; hogy a' Frantzia seregek itt még mind számosodnak; 's-hogy Generál *Scherer* szorgalmatosan organizálja, gyakorolja, és szoktattya a' hadi-fenyítékhez, a' maga katonáit.

Toulonból olyan tudósítás érkezett ide *Genuába*, hogy ott egyéb hajókon kívül még 40 Gáják, ágyukkal meg-rakva, és 16 nagy hadakozó hajók állanak kézzen a' ki-evezésre. — A' készület mindeütt olyan, hogy, tsak nem pukkan.

A' *Mediterraneumi* nagy *Ánglus* hajós fereget a' tengeri szélveszek még mind a' *St. Fiorenzói Corsicai* kikötő-helyben ostromolják, az Admiral *Jervis* vezérlése alatt.

Az *Ánglus Udvar*, az elő-fordulható szükségek-

re, egy Emigrans fereget rendelt *Corsicába*, olyan útakon és módokon, hogy az előbb a' *Velentzei* szelek mellett a' *Tirolisi* vidékekenn *Roveredó* városánál el *Triest* felé a' szározona folytassa úttyát. Innen hajókonn evezzen által *Anconába*. Innen gyalog folytassa úttyát *Olofz* országnak ellenkező parittyához; a' hol a' *Civita-Vechiai* kikötő-helybenn esmét hajókra ülven, végre *Corsicában* szálljon-ki. — Hofz-fzasatska út, hanem a' leg bátorságosabb *Corsica* felé; mivel egy nagy *Anglus* hajós sereg, többire örökké *Corsica* és *Olofz* ország között hajókázik.

A' *Piemonti* pafsusokon most tsak olyan háború foly, a' millyen a' téli időkben ezen a' sivatag helyekenn folyhat, mikor p. o. történetből 20 vagy 30 ember, más hasonló kitsiny számu ellenséges posztot meg lepni, és meg-szalasztani szokott. Kettőt háromat le-nyakal közzülle, és a' többi megyen a' merre lehet. Így tett egy *Piemonti* Vadász csoportnak Gróf *Barret* nevü vezérje közelebbről, egy 35 emberből álló Frantzia posztal *Kasteluél* — 3-mat meg-ölt, 6-tot a' Kapitánnyal együtt el-fogott belölle, a' többit meg-szalasztotta.

Nem ilyen szerentsés volt egy más *Piemonti* Vadász Kapitány *Gavallér Piáno*, 200-zad magával a' hó-zivatarok és a' hegyekről le-höngörgő hó-golyobisok ellen; a' mellyek ötet egész poszttyával egygyütt úgy oda szoritották volt, hogy a' ki-szabadulásra semmi úrat nem találhatván, talám igen *piáno* módonn oda is vesztek volna, ha a' vidékről valami 100 parasztok öfzsze nem gyültek, és őket a' hó-öströma aloll fel nem öldözték volna.

Egy i.adi meg-jegyzés.

A' *Beyreuthi* Ujjság-írók arról tudósították *Manheim*bol, hogy *Generál Pischegrü* tudtára adatta légyen Gróf *Wurmzerne!*, hogy szélső poszttyait erőfsittse-meg; mivel ő a' Frantzia posztokat nem tartóztathattya. „ — Ezt hinni is lehet nem is.

Frantzia Ország.

Itt a' békecséges hírek, a' Directoriumnak attol az utóbbi jelentésétől fogva, a' mellybenn a' lovakat egész Frantzia országban a' hadakozó seregek' számára, rész szérent el-harmintzadóltá, rész szérent pedig mind el-requirálta, egy kevésbé el-kezdettek ényézfni. Némelly *Párisi* Ujjság-írók már most azért támadták-meg a' magok leveleikbenn a' Directoriumot: miért nem nyilatkoztattya - ki az idegen Hatalmas-ságokkal folytatott *Traktát* a' Frantzia *Publicum* előtt egészfszen? 's-miért nem mondgya-ki nyilván-ságosonn: mik vóltanak légyen azok a' fel-tételek, a' mellyekre az idegen Hatalmas-ságok reájok nem áll-hatván, már most esmét hadakozni kell miattok? 's-több, e'-félék.

Dupont arról teszen jelentést, hogy egy kistsiny irásotska jött vólna ki *Páris*bann ilyen titulus alatt: — *Első kiáltása a' Publicum' vélekedésinek a' Békecségről.* — „Ezen irásbann meg-mutatódnak (igy szoll *Dupont*) mind azok a' békecséges fel-tételek, a' mellyek a' mi szabadságunkal és széles határu ditsös-ségünkkel együtt fenn-allhatnának. Az irás, fontos erőfsegekkel és érzékenységgel tellyes. Meg-mutatya az Iró, hogy mi a' szabadságért, és nem boszfszu-állásból tsatáztunk, és akar mi indulatot gerjeszthet-nek is bennünk a' mi uj Departmentomjaink-beli Hazafi-társaink; a' régi Frantzia országi Hazafiak' sorsa tsak ugyan jobban meg-illethet benünket. Végre meg-hív a' Iró minket (Kép-viselőket) hogy terjeltessük a' nép' elibe (ezek még mind a' *Dupont* szavai) a' Directorium által; mik let-tenek légyen azok az illendő fel-tételek, a' mellyeket az ellenségnek döjfsősége el nem fogadott, hogy igy osztozhassunk mi is abbola' boszfszankodás-bel, a' mellyet a' kevély ellenség tollünk érdemel; így osztánn, mond a' kis Irás' Szerzője, mi is határ nélkül el-szánnyuk magunkat; nem leszen szükség a' Revoluzió's eszközőkre, az erőltetett költsönre, és a' magok resultatumjaikra nézve nem tükelletes requi-sitziókra. Leszen elégséges önként való adózás, és

majd fognak önként elég fegyveresek, az el-nyomó-
rúlt és fenyegettetett haza' segéllésre és meg-tartásá-
ra, elő-állani. Ekkor a' zúgás és lankadtság helyett,
csak az erőt nevelő énekek és a' háládatofiságnak ki-
áltozásai fognak hallattatni. Előbb meg-világosítani,
és az után meg-halगतni kell a' publikumot, miként
vélekedgyék. Az igazánn szabad országban minden-
kor meg-kérdeztetik ez. A' Despota országokban
engedelmeskedni szoktak neki olykor-olykor. Min-
den másokban pedig, nem meg-büntetés nélkül ve-
tik-meg őtet. „ — A' *Párisiak* remélik, hogy vég-
re csak ugyan ki fogja a' Directorium nyilván hir-
dettetni: mi okokra nézve nem vihette-tökélleteség-
re a' békefséget.

A' *Le Veridique* nevü *Párisi* ujjság-író így ír
a' hadi készületekről: — „Minket ugyan nem vá-
dolhat senki azzal, hogy mi is a' békefséges hazug
hírt terjesztő idegenek Factziójához tartoznánk itt *Pá-
risban*; mert imé! érthető-képpen erőfsittyük: hogy
a' Politikai Thermometrum, éppen a' háboru' punktu-
mán áll. Ezt pedig a' 8-dik Januariusi *Londoni* le-
velekből lehet kivált-képpen ki-hozni, a' mellyek
azt írják. 1) benn; hogy az *Anglus* Udvar, még azért
csak, hogy a' *l'Isle-Dieu'* szigetéről a' maga sere-
geit visszra vitette, „ nem szünt-meg Frantzia or-
szágban a' zürzavart élefszeni, és a' *Bretagnei*
's-Vendei Rojálisítákat gyámolगतni. *Sir Sydnei Smith*,
azért küldetett a' Frantzia partok' mellé *St. Marcou'*
szigetére, hogy ott egy katona-ruha, fegyver, és
egyéb hadi készület-beli magazinumot gyűjtsön. *Gr.*
Moustier, a' ki régen Frantzia Minister volt *Amé-
rikában*, hasonló-képpen azért küldetett 18-dik *La-
jostol*, *Bretagneba*, hogy a' *Chouánsok'* fejeivel a'
jövendői táborozás iránt értsen egyet, és őket eb-
benn tanátsólja. &c. „

„A' *Quotidienne* nevü *Párisi* Ujjság-író, még
máig sem szünt-meg tréfálkodni a' *Párisiakkat*. A'
30-dik Januariusi leveliben ilyen ál-ortzába öltöz-
tette őket: — „

„Romában, ha valamely idegen a' régi időkben azt akarta volna ki-tanúlni: mint gondolkodgyék a' nép? a' Tanátsba és a' nép-gyűlésekbe járt volna bé: mi ellen-benn itt Párisban az ilyen idegennek azt tanátsoljuk, hogy mindeneknek előtte a' Comédia-hazakba men-nyen. Régen hét Görög országi városok vetélkedtek a'-felett, mellyik tulajdonithassa magának azt a' ditsőséget, hogy magát Homérus' születése' helyinek vallhassa: ha Páris valaha valamely nagy ember felett vetélkedésbe elegyedhetik, ez bizonyosan Arlequin fog lenni. Beszéllek, hogy Bergamo hajdon egy vele szomszéd várossal, valami muzsicális ujjítás felett öfzfe veszvéen és vele tsatába elegyedvén, más nap 13 ezer Lantot találtak a' tsatázó mezőn. (Hát Doromb és Timbora mennyi nem lehetett!) A' Párisi ember kétségsbe eshetne bujába, hogy ezt a' mesét nem a' maga eléjinek Kronikájában olvassa. — Itt Párisban most mind azok az emberek, a' kik a' tudva lévő 10-dik Augústustól fogva az egész Terrorismus' ideje alatt, nagy részint a' föld alatt tartották-meg életüket, mint valami ostromlók úgy veszik körül minden napokon a' muzsikások' karjait. A' mi Comédia-házaink, tsatázó helyekké váltak; és ha itt most valami Cótónak meg kellene ölettetni, bizonyoson nem lehetne attól tartani, hogy a' szabadságnak, hanem, hogy a' Mársiliai nótának, vagy egy néhány ut-re-mi-nek (a' cótának; vagy még is magyarosabban, az Ének-lajtorjának) leszen éldozat-tyává.

„De bizzuk a' mi bajszszos ének-mesterjeinkre és Revoluziónális-Virtuosusainkra a' théátromokat: magunk járjuk-el más egyéb részeit ennek a' temédek nagyságu városnak, a' mellyet az ujjságok-kapás minden nemü meg-béjjegzetteknek théátromává változtatott. Gyertek olvasók velem! és az alatt, míg a' pénz és minden féle Kupetzek', és a' közön-séges ragadozó madarak' bujasága által, a' szemeket meg-vakittatni szemlélitek: tsudáljátok a' nagy népes

utzákbann a' sok szegényeket sóhajtozva senyvedni. Most ugyan semmi vér nem omlik többé a' Revoluczióért : de meg-szamláltathatók-e' azok a' könytespek ; a' mellyeket ez tsak azoknak szemeikből ki-fatsar, a' kik annak támasztói vóltak ! Hol van az a' békefség és boldogság, a' melly a' szegények' kaibájának ígértetett, akkor, mikor a' Paloták ellen háboru indittódott ? Láttjátok-e' azt a' tova ülő férfi és afzfzony emberek sorját, a' kik a' kenyér-sütők' ajtai előtt szomorúánn várakoznak ? Azt lehetne, ugy-e', rollok itélni, hogy a' *Styx*' parttyán ülő és a' *Charon*' hajóját váró holt-lelkek. Lehettséges volna-e' hinni, hogy ezeket a' képekből ki-költ ábrázatokat, egy napfszamos, egy kis tsufolódó tréfa által, vidám szinbe öltöztethesse. Nézd ! egymás szájából kapják ki a' tsufolódó szókat, és az ő kinnal fűszerfszamoszott ebédetskéjek mellett is úgy foly az elmés tréfa, mint a' leg vigabb vendégségekbenn. Lehettséges dolog-e' tehát, hogy a' szegénynek kínos epettségeit enyhíteni szokott könyhullatások, éppen úgy meg-zavarhafsák az ember' agyveleit, mint a' *Cámpániai* bor a' maga habzó ereje által ! Ezer tsufságokat el-mondanak a' Directoriumról és a' Törvény-hozó Tanátsokrol. A' Respublikát sem kéméllik. Ezek a' tsufolódó szavak és az ő keserves panaszokkal elegyített énekeik az éhség iránt, annyira meg-külömböztetik ezt a' népet másoktól, hogy azt tsak a' veheti efzibe, a' ki nem Frantzia. Mind ezekre nézve, talám támadástól tarthatna itt valaki: de tellyefséggel nem esmerné az ember a' *Párisi* népet, a' ki így gondólkozna ; soha meg nem haragszik ez valósággal azokra, a' kik neki valamelly tréfás idő-töltésre alkalmatofságot szerzenek. Én mondom néktek valósággal, hogy az énekek és Comédia-játékok keményebb gyámolai az Országgló-széknek, mint a' nép jufsának meg-magyarázása. Ez még most is az a' nép, a' mellynek panaszszait régen az ő *Régens* flertzegje, tsupánn tsak azzal tsendefítette-le, hogy a' *Versáliai* szökő-kútakat meg-botsáttatta. Sohajtoz ez a' maga állapottyán : de *Stoicus* neki-botsátko-

zafsal. Ezek az emberek éppen úgy panaszolkoznak a' özönséges inségekről, mint a'-hogy a' jég-elsőről és égi-háborukról szokás panaszolkozni, a' melyeknek nem lehet elejébe állani.

„A' piatzokon és jártosabb utzákon az erőltetett költsönről pátrióta énekeket énekelnek: a' sokaság öfzfze-fut körülöttök, és nagy figyelemmel hallgattya az ujj Prédikátorok' *morálját*, nem azért mint-ha jónak itélné azt lénni, hanem csak, mivel-hogy ott énekelnek. &c.

„*Paris'* várofsa (így végzi az író ezt a' hofz-fu le-írást) a' maga sok rend-beli terhes változásai mellett is, éppen olyan népes ma is, mint valaha volt. A' Kupetzkedés, az országnak sőt egész *Europának* minden részeiből meg-számlálhatatlan *Speculáns Frátereket* és *fzerentse-vadászókat* tsal ide. Olyan ez a' város, mint-egy tsatázó mező, a' hol a' tsata utann való nap, a' ragadozó madarak gyűlnek öfzfze. De a' félelem is hajt ide öfzfze a' *Departamentomokból* sok embereket; pedig az üldöztetés *Párisból* szokott eredni: hanem tudni való dolog az, hogy a' menkö nem a' felhők' országában szokott kegyetlenkedni, a' hol készül. — A' magok elmés szorgalmatofságok utann élő illy sok emberek között, olly jó lábonn gondolhattya valaki a' *morált* állani, mint neki tettzik: de a' mellett hasznát vesz, ha a' maga zseb-beli orájára és *Afsignatás* jegyző-könyvetskéire, jól gondot visel. Az *oltsó* útzázó-Szűzek most ugyan nem olly bővenn vagynak, s-nem is olly szemtelenek: hanem a' játéokra tsaló emberek, igen számosok és ortzátlanak. &c.

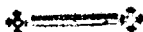
„A' Vallás nem kapta még mind vízfza a' maga régi tisztelőit, a' kiktől a' *Revolutzió* által megfosztatott. Nehány kegyes lelkek ugyan, a' kik a' vallást inkább az erköltsi virtusok' gyakorlásábann, mint a' haszontalan pompábann szokták volt keresni, még most is zengedeztetik ollykor-ollykor az elhagyott és fel-prédált templomok' kárpittyait a' ma-

gok fel-kiáltásaikkal, a' nép' szerentséjének és a' Virtus' győzedelmének vízfőz-térésiért esedezvén az egeknek : de melly meszfőze vagyon még az, hogy meg-hallgattatnának ! ! „

Most a' szorgalmatos munkában lévõ ezüst és arany pénzek között, egy 5 *Francos* ezüst pénzt is veretnek a' Frantziák, a' mellynek egyik oldalán egy tserfa kofzoru szemléltetik ilyen irással : *Frantzia Respublika*. A' másik oldalán *Hercules*, a' Szabadsággal és Egyenlőséggel kezét fogat, ilyen fők lévén mellette : *Egyeség és Erő*.

A n g l i a.

A' *Cristianus*' hajós sereginek veszedelmenn sírátkozó *Londoni* levelek, még mind igen keservesek. Arról a' *Plymouth* mellett közelébbrol el-süjvedett *Dutton* nevü hajórol, a' melly hasonló-képpen ehez a' hajós sereghez tartozott, így írnak esmét *Londonbol*. — „Haza érkezvén *the Dutton*, a' tenger' kifolyása miatt nem evezhetett mindgyár bé a' kikötő-helybe, mellyre nézve kívül állapotodt-meg vas-matskákön. Ejjelre szörnyü tenger-hánykodás támadott, és a' habok felettébb kegyetlenkedtek. *The Dutton* egész más nap reggeli 9 oráig igen jól ki-állotta a' veszedelmet : hanem akkor a' izomszéd kőszikla felé kezdett vitetődni. Már dél előtti 11 orakor olyan közel vólt a' parthoz, hogy meg-fenekléskez készült. Azonban szerentsére, még egy fordítás tétetődvén rajta, egy darabotskát még közelített a' Felleg-vár szegeletihez, hanem abban a' szempillantatban, a' kősziklához tsapódván, a' viz omlani kezdett belé. A' rajta lévõ árbótz-fák, le-vágattak ugyan mindgyár a' könnyítés kedviért, és azokat úgy próbálták a' hajósok a' part és a' hajó közzé le-dőjtteni, hogy hid gyanánt vehesék hafzuokat, 's-leg alabb annak segedelmivel, életeiket meg-tarthasák : de a' nagy hánykodás miatt azok is olly nagy sebességgel döltek-le, hogy özfőze tördelözvén, a' tzelt nem lehetett velek el-érni. Tsak ugyan így is szaba-

dultak-ki általok egy néhány emberek, noha a' víz minden szempillantásban keresztlül tsapkodott rajtok. Némellyek, el-lankadva tértek esmét vízszra a' hajóra. A' partról helyesféggel nem lehetett segítségekre menni: hanem utóljára még is valahogy kötelek által húzkálták-ki az embereket a' partra; míg végezetre dél utánra, annyit tsendesedett a' tenger, hogy tsonakok is mehettek-bé, és azoknak segédelmivel valami 300 katonáknak az élete meg-tartatott. Ezek között is 80-nig való betegek voltak; hanem a' függő pokrótzokonn fekvő 10's-egy néhány betegek, oda t me-ödtek. A' meg-szabadúltaknak mindene oda vezett, fokak közzüllök fél-mezitelen hozattak-ki, és röbbire úgy öfzse kinezódtak vólt az ide-'s-tova való tsapkodtatás által, hogy lábaikra sem álhattak. *Sampson* a' hajós Kapitány, a' ki már a' partra kikapott vólt még egyszer vízszra vonattatta magát kötéllal a' hajóra, hogy a' katonákat hátorítsa. &c. — Ez a' hajó 500 katonákkal indult vólt útnak *Amérika* felé: a' *Cristiánus* többi hajóiról olyan hirt hozott, hogy mikor töllök el-vált *Spanyol* országnak *Finis terra* nevü tsuttsánál hánykódtak, és már jekkor tsak 69-tzen vóltak együtt.

A' Szénnel kereskedő *Londoni* gazdag *Stone*' *Procefsus* is el-kezdődött, és ezeket olvasuk rolla: „Ő az 1794-dik esztendőtl fogva ül fogságban. A' *Procefsus*' el-kezdődésekor, sokak nem vállalták-fel a' *Juryk*' hivatalát, mint többek között egy *Smith* nevezetü is, a' ki azzal mentette magát, hogy ő már 25 esztendöktöl fogva hív baráttya *Stone*'nak. Annak meg-bizonyítására, hogy a' Király' élete ellentörekedett légyen, II nyilván való tselekedetek hozattattak elő a' vádbann ellene. Mind ezeknek pedig a' summája, különböző szokkal, ennyiböl áll: — „*Stone*, több más árulokkal, nevezetesenn *Jackson* *Williámmal* és *Stone* *Hurforddal*, a' Király' Jobbágyainak el-tsábittatásokra', a' *Frantziák*' ki-szállásának elő-segállására, *Irlandiának* ezenn ki-szálláshoz való el-készítésére, annak ki-tanulására, hogy a' nép erről a' ki-szállásról mi-

ként gondolkodgyék, 's-az e'-féléknek a' Frantzia Kormány-székhez való meg-írására, öfzsze-esküdött. A' dologrol külömb-külobmb-féle jegyzéseket készített, hogy azokat az ellenségnek által-küldgye. *Jacksonnal*, a' ki ennek a' tzélnak elő-segéllése végett ment vólt által *Irlándiába*, levelezett, és néki pénzt, 's-váltó tzédulákat küldött., — Erre a' kérdésre, hogy: *Bünösnek* vallja-e' lenni maga magát? azt felelte *Stone*, hogy: *Ártatlannak*; melly után a' *Fiscalis*, hozzá kezdett a' *Bizonyságok'* examenyihez, kik között néhány Parlamentális személlyekenn kívül, Lord Grenville is jelen vólt. A' *Procefsusnak* első ejtzakájánn, arra rendeltetve lévő különös házba késértettek a' *Juryk*.

S p a n y o l O r f z á g.

Minek előtte a' Király útnak indúlt volna, a' *Kastiliai* Tanátsot öfzsze hivatta, és azt a' jelentéftette, hogy mostani útazásásának tzélja, különösön egy *Fogadásának* bé-tellegesítése, mellyre magát a' *Sevillai Sz. Ferdinánd'* oltára iránt le-kötelezte. Valami 40 napokra vettetvén az utazás, minden napra 50 ezer *Piasterek* rendeltettek. *Badajozba* Jan. 24-dikén szándékoztak érkezni a' Felséges útzók, a' hol a' Királyi vendég-fogadóba szállván, a' vidéket meg tekintik, a' *Békefség'* *Fejedelme'* szép házait meglátogattyák, 's-végre a' *Brasiliai* Princzel öfzsze jöven, tölle el-bútsuznak, és úttyokat *Sevilla* felé folytattyák, a' hóva két Királyi Gála szekerek is küldettek-el előre, a' mellyekben a' maga pompás bé-menetelit fogja ott a' Király tartani. — *Moszió*. *Despüig* is, a' ki mostanság neveztetett *Sevillai* Ersekké, ide előre el-útzott, hogy hivatalába addig bé-állván, a' Királynak mind meg-érkezésekor, mind pedig a' *Sz. Ferdinándus'* Oltárához való járulásakor, Eklésiai szolgálatókat tegyen. — *Madrid*-tol fogva *Sevillaig* 500 Kurir-lovak állanak készenn az útzakon, hogy minden nap hír tétetődhefsék *Madridba* az *Udvar* útazásának állapottyáról.

S z ö v e t t s é g e s B e l g i u m .

Hágából, Fébr. 6-dikán. — „

„A' Szövetséges Tartományok közöttjants többé kérdés a' felől, hogy formáljanak-e' Conventet, vagy ne? Minek-utánna a' *Frielandiai* Kép-viselők a' nép által arra kényszerítettek, hogy a' Convent' öfzize-hivattatódásában értsenek egyet: az ólta a' *Seelandiai* Kép-viselők sem ellenkeznek, és a' nép így akarván, tegnap forma szerént jelentéft tevének a' Köz. Rendek előtt, hogy már most ök is egyet értenek. Így már mind a' 7 Tartományok, *Drenthe* és *Hol. Brabantia'* földgyeivel együtt, ki vál-lasztották a' Kép-viselőket; és Fébr. 18-dikára Nemz. Convent leszen Hágában.

A' *Párisi* Belga Minister *Blauw* azt írta köz-elébről Hágába a' Köz Rendekhez, hogy a' békes-séges hírek egyfzeribenn el-enyészvén, Frantziák 300 ezer emberrel izándekeznek el-kezdeni nem soká a' *Rénus* mellett a' háborut.

E r d é l y b ö l .

Bábolnárol, Fébr. 9-dikén: — „

„A' vala a' hire, hogy a' *Pestis*, által jött vol-na *Moldorából* *Hát-szeg'* vidékire is: de még eddig szerentsénkre, semmi sints benne. „

H i r - a d á s .

Az *Edemburgi* Ekklesia' volt Papjának és az ott lévő *Universitas'* volt Professzorának, annak a' hí-res *Anglus* Prédikátornak, *Blairnek*, 29 darab szép erköltsi Prédikátzioit, egy érdemes és a' nyelvben egész ahoz kívántató tehetséggel bíró, Erdély országi Hazánk-fia, Tisztelates *Molnár Imre* Ur, *Frantzia* nyelvhöi Magyarra által fordítván, maga ki-nyom-tattatni, és a' folyó esztendőnek közepe felé, sajtó alá is adni fogja; mellyről annak idejében mi is bővebb tudósítálsal fogunk izolgálni.

NB. A' múlt Posta-nap, a' *Bétsi* Postán talált maradni vagy 2 pár Ujságunk: ma ez is el-ment,

P. D.